

"EDINOST"
izhaja po trikrat na teden v šestih izdanih ob torkih, četrtekih
in sobotah. Zjutranje izdano je
kaj ob 6. uri zjutraj, večerno pa ob 7.
uri večer. — Območno izdano stane:
za jedan mesec f. — 30, Izven Avstrije f. 1.40
za tri meseca f. — 50 : :
za pol leta f. — 5 : :
za vse leto f. — 10. : :
Na naročbe brez priložene naročnine se
rejemajo oskrbi.
Posamežne številke so dobivajo v pro-
dajalnicah tobaka v Trstu po 20 nr.,
v Gorici po 20 nr. Sobono večerno
izdano v Trstu 20 nr., v Gorici 20 nr.

EDINOST

Glasilo slovenskega političnega društva za Primorsko.

Stvari popravki.

Danes treba, da zaključimo svoja poročila o raspravi, tičodi se podprtanjem javnih skladov tržaških. Uverjeni smo, da je bila našemu listu dolžnost obširneje baviti se s tem vprašanjem. Vprašanje javnih skladov je važno ne samo za se, ne le za Trst, ampak za vso veliko trgovino v državi naši. To vprašanje pa je velikansko večnosti tudi zato, ker ni izolirano ali osamljeno, ampak se smatra kot začetek velike akeije države v preporočenju naše trgovine. Javna skladovska so le jedna točka v velikem kompleksu naših tržaških vprašanj. Iz tega, da je vlada rešila vprašanje javnih skladov, sodi se sploh, da jo je resna volja lotiti se vseh drugih naših vprašanj. S tega stališča so govorili tudi v državnem zboru nasprotniki in prijatelji podprtjanju tega podjetja. Na tej in oni strani so uverjeni, da vlada mora redi B, ko je že reklo A. Nasprotniki se boje nadaljnih in — kakor oni pravijo — brezplodnih stroškov in bremen; prijatelji se pa veseli ravno tega, ker vidijo v podprtjanju javnih skladov garancijo, da se bude nadaljevala akeija v posred Trstu, pred vsem pa, da se skoro dosegajo prepotrebne železniške zvezze. Že miglaj na železniško vprašanje zadošča menda v dokaz, da so naša vprašanja važna za vso državo. Zlasti se pa vprašanje železniške zvezze Trsta z notranjimi deželami do tika življenskih koristi naših slovenskih pokrajin: naj se že odločijo za to ali ono progo, vsakako bodo ta železniška vez rezala naša tla. In tudi sicer so naše dežele tesno spojeno s Trstem v kupidijskem pogledu. Opravljeni smo torej pred našimi čitatelji, da smo se nekoliko obširneje bavili z vprašanjem javnih skladov.

Odkrito bodi tu povedano, da se nikakor ne moremo strinjati s pesimističnimi nazori obeh protigovornikov, češ, da Trst ni na nikake bodočnosti ter da ni pomoč naši trgovini, dasi moramo priznati s druge strani, da je mnogo resnice v tem, kar sta povedala protigovornika, posebno kar se dostaje lehkomišljjenosti pri zasnovanju podjetja javnih skladov. Da se je podjetje zasnovalo primerno ter da je bila tudi uprava primerna, gotovo bi bili tudi veseli povsem drugačni. Obupavati vsele konkurenco rešite tudi ne kaže, kajti tudi tam je mnogo umetnega in prisiljene, kar se vzdružuje le po ugromnih štvrh se strani države.

A tudi iz govorov obeh protigovornikov si vlade izberi lahko mnogo naukov — ako hoče. Zlasti pa se nam zde važni stvari

PODLISTEK.

48

Kmetiški upor.

Zgodovinska povest devetnajstega stoletja.
— Spisal August Šenoc. Prelabil I. P. Planinski. —
Plakate nagni Jane glavo na Zofijino prsa, a ta jo pritisne k sebi. Solca se zaveti v očesni mlade plemkinje in gladko z roko Janino čelo, jo tolata:

— Ne jokaj, sestrica, pomiri se! Morem si misliti, da se ti jo strupeno trnje zabodlo v srce, da te duša boli. Teško je, kadar se izgubi najdražje bitje. Ali kolikor bom mogla, storim. Pojd, gremo v grad. Porečem gospodu podbanu, on bo mogel najbolj pomagati. Kaj ne da more, gospod Milič! obrne se k mladeniču, kateri je s težkim srcem ves ta prizor gledal.

— More, gospodična, odgovori plemič, in mora. Janinemu zaročniku se je krivica sgodila. Tudi jaz se bom potegnil za to siroto.

— Hvala vam, gospod, reče dekle, a iz solznih nje odij zasiye vaa miloba dekliške duše.

— Jaz ne vprejemem te zahvale, pravi mladenič; nesreča je na svetu, da narava

popravki poslanca Kaizla. Tu pa je rečenega marsikaj, kar podpišemo tudi mi do zadnje pičice. Moogo se govori dandanes o „saniraju“ naših razmer. To je res: skrajni čas je, da se „sanirajo“ ali ondravijo naše razmere; skrajni čas je, da se vlada loti dela. Samo jednostranska ne sme biti pri tem; ne le naši trgovinci odnošaji trebajo spretnega zdravnika, ampak tudi politički. Ves našo javno življenje je bolno, zastrupljeno. Ta politička bolesen proveroda in vzbuba nasproti do Trsta, ta bolesen je kriva, da ginevajo simpatije notranjih pokrajin do našega tržašča. To zveni kaj glasno iz stvarnih popravkov posl. Kaizla. Ti stvari popravki so vladu jasen migljej, kje treba zdraviti ali „sanirati“! Posl. dr. Kaizl je rekel v svojih stvarnih popravkih med ostalim:

„Moj predgovornik (dr. Pees) je, trezno pre-

sojajoč stvari, namignil na nekaj, kar jaz

nisem hotel navesti, ker ne gojim nikakega

nasprotstva napram Trstu; namreč na splošno

menenje naših trgovcev, da so tržaški trgovci

veliko preindolentni, kar je glavni vzrok, da

propada Trst, osiroma, da se tržaška trgovina

ne more zopet povzogniti. In ker se je že

enkrat reklo — do tudi morda bolj prizne-

ljivo in prikrito — povem to jasno naravnost

in brez ovinkov. Našemu industrijal-

nemu svetu so Tržačani popol-

noma ptuji, in se čutijo ptujce

tudi nam nasproti, mi smo zanje

paesi barbari, kateri naj bi pač storili

kako uslužbo mostu in njega pristanišču, sicer

pa niso za ničesar dobrni. Ta duh, ki vlada med

trgovcem, občutiti je na sploh.“

Te besede posl. Kaizla razkrivajo vso našo miserijo. Da bi le ne bilo tako: oni sli duh, ki je zavladal v našem mestu — po dogavi krivdi, ne spada tu sem —, ki ispodjeda kakor črte temelj poštenemu in patriotičnemu mišljenju; oni sli duh, ki odtujejo prebivalstvo mesta tržaškega drugim notranjim pokrajinam; oni sli duh, ki propoveduje, da mesto Tržaško mora sreti tja preko adrijskega morja in nikakor ne gori proti močnemu prestolnici ob mogočni Donavi; oni sli duh, ki mrsi vse, kar ni v zvezni in tistimi poznanimi „idejali“ in s tisto piškavo „culturo“: oni sli duh ugonobija simpatije do našega lepega mesta in podira in ruši trgovinske in morálne resni, kateri naj bi spajale trgovino in tržaško z bogatimi deželami avstrijskimi.

Temu slemu duhu treba priti do živega. To svari zveni iz stvarnih popravkov posl. dra. Kaizla. Dal Bog. da bi hoteli slušati to svari!

poreja tako spake, kakor je Tabi, spake, katerim je tuja nesreča največje veselje. Je pa tudi sreča, da je poštenih srce, ki cenijo svoje dolžnosti, da tuje bolečino oskravljajo, služeb zgoj božjemu zakonu, zakonu ljubezni. Ostanite mi zdravi!

— Ali ne marate z nami v grad? vpraša bojasljivo Zofiju.

— Ne morem, odgovori mladenič, doli v vasi me čaka služabnik s konjem. Jutri zarana imam biti v Zagrebu, a urediti moram še nekatere stvari doma.

— Tedaj pa z Bogom, gospod Tomo, reče Zofija prijazno in podá obutovljaje se mladeniču roko. Tomo ji seže v roko — prvič v svojem življenju. Vzdrhti, kakor bi se ga bila strela dotaknila. Kri mu vzklop. Nenpremčno stoji pred njo, kakor bi mu bilo noge zakopane v zemljo, in zre v te dekliške oči, stiskajo nje malo, mehko ročico, kakor bi držal v rokah janstvo svoje rešitve.

Malaroka drhti, drhti tudi Zofija, povečane, v stran obrnene glave. V očeh se ji pojavi neka nenavadna, tajanstvena svitloba, kakor zvezda danica izza temne magle, na lici ji zardi far podoben žaru spomladanske cvetke,

Nekaj o novi avstrijski valuti.

(Po Bogomiru Jakcu raztolomil M. K.)

Avstrija plačuje na leto 158 milijonov gol. obresti od svojih dolgov in sicer 28 milijonov v zlatu in 130 milijonov v drž. papirjih. Da se plača 130 milijonov v drž. papirjih zadostovalo je po prejšnji valuti 1 miljon 444.444 kg. srebra, ker je bil 1 kg. istega srebra vreden 90 gl.

Danes je srebro padlo na vrednosti za toliko, da je treba Avstriji 2 milijona 731.092 kg. srebra, da plača onih 130 mil. gol. obresti.

Prav za prav ni se vrednost srebra znižala, marveč je vrednost zlata za toliko poskodila in temu je tudi Avstrija pripomogla z njeni zlate valuto. —

Po novi avstrijski valuti darujemo našim upnikom na leto 1 miljon 286.648 kg. srebra ali 115 milijonov 798.320 gl. vrednosti. — Ta darlek je večji nego so skupni državni stroški, kateri po zadnjem proračunu znašajo 110 milijonov gl.

Valed nove valute in sedanjo vrednosti srebra se je veljava goldinarja popolnoma promenila. Naš goldinar je zunaj Avstrije zgubil na vrednosti, valed česar so prisiljeni kmeti, trgovci in obrtniki več blaga dati na vrednost enega goldinarja.

Pomisliti je dobro, da smo prej za našo obresti dajali gotovo množino srebra, a danes po novi valuti bi bilo treba še enkrat toliko te rude. —

Italija je bila tudi uvela zlate valuto, a to jo ni obogatelo; zdaj ima 200 milijonov lir deficit. Zapravila je cirkvi ugrabljeno miljardo, spraznila vse blagajne in danes hira na denarni sušici. Da bi jo le mi ne sledili!!

Pri naši v Avstriji velja po uporabi nove valute to-le: avstrijski državljan dobiča iz kase manj vredni srebrni denar, vendarjem velikim kapitalistom je pa zagotovljeno plačevanje z več vrednim zlatim denarjem. To je skrivnost nove valute, to je dobitek zlate valute. —

Dokler so v žepu ženketale petice, smo bili na dobrem, saj je srebrna petica imela polno vrednost in je bila včeta moč takozvana kurantno moneda. — Po novi valuti so krone prišteto drobišu kakor desetice. —

Is enega kilograma srebra se nakupuje 200 kron, a istega srebra je v njih le 835 gramov na tisoč delov. —

Ako bi hoteli menjati krono na vrednost starega srebrnega goldinarja, dobili bi za

a ustnice se gibljejo, kakor da šepetajo molitve gospodovo.

— Z Bogom! zašepeta deklica in se ne gane.

— Z Bogom! reče z veliko silo mladenič.

Polagoma povzdigne deklico oči, punčica se ji čudno zaiskri, na obrazu se ji hipoma zanna radost in želost, in tihu, disto tihu reče:

— Z Bogom! Pridite skoro, pridite — jutri! In iztreba roko, prime Jano in hiti z njom. Svet se ji je vrtil, nebo in zemlja sta se stopila in ihto reče Jani:

— Seatrica, čutim, čutim, kako si nesrečna.

Ravno misli kreni v drevored, ko stopi pred njo Marta.

— Odkod ti, sestra? vpraša Marta, že dolgo te iščem po vrtu.

— Privajam — pravi Zofija nekako bolj zmedeno — kakor vidi, Jano — siroto....

— Jana, reče Marta, pojdi naprej proti gradu, koj prideva za teboj.

Ko je kmetsko dekle že storilo nekoliko korakov, vpraša Marta resnobno:

— Zofija! Kaj je s teboj?

Oglas je račune po tarifu v petitu: za naslove z debelimi črkami se plačuje prostor, kolikor obsegajo zavadnih vrstic. Poslana osmrtnica in javne zahvale, domači oglasi itd. se računajo po pogodbah.

Vsi dopisi naj se pošiljajo uročništvu: ulica Caserma št. 13. Vsako pismo mora biti frankovan, ker nefrankovanega so ne sprejmejo. Rokopisi se ne vračajo.

Naročnino, reklamacijo in oglase sprejema upravnost ulica Caserma 13. Odprte reklamacije so proste poštnine.

„V edinstvu je modus.“

njo le 37%, nv. z osirom na vrednost srebra. — Če pa računimo krono po njej čisti rudni vrednosti, ne velja više od 20 nb. — po sedanji valuti. —

Potem takem je vrednost srebra v kroni padla za 40%.

Če je n. pr. prej kmetu zadoščalo 100 kgr. pšenice, da je vrnil svojo dolžnost proti državi, mu je pri sedanji vrednosti žita treba 200 kgr. Metarski cent žita prodajal se je leta 1872 po 14 gl. 40 kr., a danes padlo je isto na 7 gl. — Kmet prideva v Avstriji okolo 50 milijonov metarskih centov žita, kmetijstvo bi imelo pravico do odškodnine za 350 milijonov goldinarjev. — A kdo se kmeta spomni — on ni še nikdar dobil odškodnine.

Sklep: Vrednost kovine določuje vrednost denarju. Srebrni goldinar representira blizu 50 nv., med tem ko je papir na temu goldinarju na državnem kreditu zagotovljen vrednost 96—97 nv. v zlatu.

Iz tega že se da razvideti, kako so jo naši modri državniki zavosili z toliko hvaljeno zlato valuto. —

A poslanci na Dunaju se ne upajo upreti valutnemu zakonu.

Državljani plačaj, pa mirna Bosna. —

Mestni svet tržaški.

(X. seja dn 10. maja 1894).

Predsedoval je župan dr. Pitteri, vladni zastopnik namestništveni svetovalec baron Conrad, prisotnih bilo je 32 svetovalec.

Po odobrenju zapisnika IX. seja priobči župan, da je dobil potom namestništva izraz Najvišje zahvale na brzjavni destitki m

magistrat oziral posebno nanje ob podeljevanju služeb. Župan izjavlja, da izroči to prošnjo eksekutivi, ki naj se kolikor možno ozira nanjo. Svetovalec Colombo interpeloval je v daljšem govoru o stanju vodovodnega vprašanja. V uvodu svojega govora povedal je govornik svoja avstrijska čutila. Župan mu je odgovoril, da je vprašanje o preskrbljenju pitne vode v dobrih rokah.

Brez rasprave v sprejem se predlog šolskega odsuka: 1) da se osnujeti dve mestni za učiteljice na spodnjih 5 razredih mestnih osnovnih šol in da se razpiše dve službi za učitelje III. pl. razr.; 2) da se osnuje s početkom prihodnjega šolskega leta na ljudski šoli v Rojanu vsporednica III. razredu slovenskega in II. odsosno III. razredu italijanskega oddelka; 3) da se razpiše natečaj za službo 1 učitelja in 3 učiteljev II. pl. razr. za slovenske osnovne šole v trž. okolicu in 4) da se razpiše služba začasne podučiteljice za slovenske, in služba začasne podučiteljice za italijanske oddelke okoliških šol.

O predlogu, da se zgradi novo šolsko poslopje v Rojanu, spregovoril je svetovalec Gairinger. Njegovo mnenje je, da se izroči dotočni predlog šolskega odsuka stavbenemu odsuku v proučevanje in poročilo, ker je treba v slučaju te gradnje napraviti tudi cesto, kupiti zemljišča itd. V tem smislu stavlja poseben predlog. Po kratki raspravi, v koji sta govorila poleg svetovaleca Gairingerja še dr. Venesian in dr. Consolo, obveljal je Gairingerjev predlog.

Potom je dovolil zbor dodatni kredit 1260 gld. za popravke v otroškem zatočišču v stari Reni in 340 gld. za popravke na šolskem poslopu v Škednju ter 3.500 gld. društvu za obnovitev mesta kot dolg mestne občine za razširjenje štališča pri sv. Andreju.

D O P I S I .

Iz Gorice, dne 7. maja 1894. (Izv. dop.). Gosp. vitez je torej res učil točko proti uredniku „Soče“ zaradi razširjenja časti. Čudno je sploh, da se je g. vitez udal svojim voditeljem ter se izpostavil veliki nevarnosti. Čitatelji „Soče“ in „Primorce“ se temu čudijo, ker ne vidijo v onih člankih razširjenja; kajti politične spletke so bile in bodo posebno tam, kjer je strastno nasprotnje. Lehko bi bil g. vitez poslal „Soči“ po pravek in pojasnil stvar, kakor se navadno dela pri takem očitovanju.

Ali stvar ima ves drugi pomen. „Soča“ je v zadnji številki le od daleč namigala in ne vsega razdelila, iz znanih vzrokov.

Kakor je znano, se še peto leto bija boj na Goriškem za dve osebi: Tonkli — Gregorčič. Sijajni poraz pri zadnjih državnoslovnih volitvah ne morejo pozabiti tovariši dr. Gregorčiča. Sami ne vedo več, kje in kako bi začeli, samo da bi uničili sobrata in vzdignili soper gospoda advokata. Vse so vse poskušili; nadlegovali so svetne in duhovske kroge, naj za „skozbog“ denje vrvico za vrat duhovnika dr. Gr., da bi se zoper dvignil poraženi Tonkli.

Ali vse ti naporji so ostali brez vpeha.

Prihodnje leto bodo volitve v dež. zbor. Nekateri poslanci se silno boje za svoj man-

se, vihajo si brko. Kadar je kdo ispregoveril, promeril ga je samo z malimi, iskrimi očmi, ki so mu kakor krtu gledale iz velike glave, ali kadar je sam govoril, sekaj je ostrom umom kakor z damaščanko. Župnik od svete Nedelje, človek obilega rdečega obraza in črnih las, se je stiskal v kotu in strigel z očmi kakor ris. Gospod Konjaki se je stezal na svojem stolu in govoril bladro in počasi spremljajoč svoje razlage z kazalcem, moj tem ko so se njega svaku gospodu Kerečenu, četveroglati zagorski glavi, podolgovatega obraza, svetile oči kakor mački in je bolj s pestjo razbijal po mizi, kakor pa kaj bistroumnega povedal. Plešasti starec Frančišek Mrnjavčič kratkih brk in dolgega nosu je potral in pobijal tuje misli samo s prikimavanjem ali odkimavanjem, dočim je njega črati, bradati tovariš Družkovič streljal v duško po deset dežavnoslovnih govorov iz rokava. Najbolj glasna sta bila krapinska brata Sekija, oba rjave polti, oba besna risa, ki sta govorila sekala zrak z rokami. Okoli teh osob se je zbral kolo drugega plemstva; nekateri so stali, drugi sedeli, nekateri premislili in molčali, drugi kričali.

(Dalje prih.)

dat, kar je po vsem naravno. Sami ne vedo, kako bi si zagotovili ubogi mandat. Da vasi goriški Slovenci odločno obsojajo večino slov. dež. poslanec, je dognana stvar. Zato se poslednji tudi boje stopiti pred volilce. Prav dobro je znano vsem, kako jih laški poslanci za nos vodijo, kakor je nekoč pisala „Reichspost“. Po vsej pravici torej se boje, da ne bodo več izvoljeni. In kakor smo izvedeli z dežele, je že vse napravljeno v ta namen. To čutijo nasprotniki g. dr. Gregorčiča, zato so tudi v skrbih.

Ker tedaj duhovnika dr. Gr., vrlega rodoljuba in najdelavnjejšega moža na Goriškem, ne morejo vgonobiti, ker jim niti svetne, niti duhovske oblastnije ne gedroj na roke, ker nimajo druzega pripomočka v ta namen, izbrali so tožbo proti uredniku „Soče“, češ, ako tukaj zmagamo, potem smo na konju; tudi naši mandati v deželnem hišu so zagotovljeni. In če tukaj zmagamo, potem zmagamo tudi pri prihodnjih državnoslovnih volitvah.

In vse to se vrati pod imenom „vera“. Uboga vera, koliko slabega ti pokriva! Kaj ne, računi so prav lepi. Toda — delajo račun brez krmarja. Ali urednik „Soče“ zmaguje, ali propade, je vse jedno, kajti v nekaterem sedanju kukavice ljudskih zastopnikov nimajo Slovenci na Goriškem ni trohice zaupanja. Če urednik propade — kar je pri laških porotnikih vse mogode — je edina materialna škoda sanj, ker bo moral plačati stroške. In to je vse, kar dosežejo. Koliko krate je „Vaterland“ že bil obsojen, čeravno je bilo res, kar je pisal! Ne le „Vaterland“, tudi drugi listi so plačali že lepega denarja — in vendar so ostali to, kar so, ne da bi izgubili upriva na čitatelje.

Res pa je, da g. vitez je bil ustrajan in je moral storiti. To je že povedal „Pr. List“.

Duhovnik.

Iz Sežane, 10. maja 1894. [Izv. dop.] Mnogo se dandanes govorji in piše v korist delavskega stanu. To je gotovo človekoljubno, aki se potegujemo za delavce, kajti tudi on je vstvarjen po božji podobi. Tudi njemu de dobro, aki vidi, da se ga ne prezira in žali zaradi njegovega priprtega stanu.

Pokaži mu, da si mi naklonjen in narediš in njega, kar hočeš. Zatorej vidimo povaši, da se delavec iskreno ljubeznično oklepja onega, ki ga ljubi. N. pr. v Trstu vidimo, kako so tamošnji narodniki ustvarili in priprstih mož kremenite značaje.

Dokaj se je torej že storilo v probajo motkega spola v delavskem stanu. Pozabilo pa se jo na ženski spol. In vendar je žena steber tudi v delavščini družini. Delavec navadno vzame v zakon služkinjo ali delavko. Ako je ona pridna, pametna, pobožna, prinese v hišo božji blagoslov. Mož in žena sta zadovoljna, podpirata se drug druzega in si injanta težave delavskega in zakonskega stanu. V takih okolnostih delavec rad trpi in voljno služi kruh svoji družini. Tak mož ne toži, ampak vztraja, v zavesti, da je ljubljen. Po dokončanem in trudsplnem delu použiva se slastjo skromno večerjico; tekne mu bolj, nego bogatinu mastna pečenka. Srečen je in zadovoljen.

Ali pa smemo tako soditi tudi o tistem delavcu, ki je poročil pokvarjeno in hudo ženo? Nikakor ne! Trpin je v vaskem pogledu. Dela ti od jutra do včerja, na domu pa ga žena zaničuje in proklinja. Stanje mu je neznošno in sčasoma postane tudi sam hudočen. Tak mož — nezadovoljen sam seboj, s svojo družino in svojim splošnim položajem — jame najpopred zavidi bogatine, meneč, da v bogastvu tiči vse sreča. Taki delavci so najbolj pristopni pogubnim naukom raznih zapeljivev, češ, da se položaj delavskega stanu da zboljšati le našilnim potom. Iz kratek: taki sami seboj in se svojci nezadovoljni živiji so najbolj nevarni v sedanjem socijalnem gibanju.

Res je torej, da je čutelovanje delavca v prvi vrsti zaviso od njega družinskega življenja. In če je tako, je pa tudi res, da je žena delavčeva jako važen činitelj.

Sedaj pa vprašam, kaj se je storilo do sedaj v prid ženskega spola v delavskem stanu? Žalibog: ničesar! Imamo pa tako učenjake, kateri ženske slabosti obešajo na veliki zvon, da se potem svet roga in smeje siromašnim ženskam; da bi pa iskali vzroka, zato je mnogokatera ženska propala duševno, na to ne misli nikdo.

Predno oče izroči svojega sinka kakemu mojstru, prizadeva si, da dobro poizve, kakov je dotočni mož, da se mu otrok ne pokvari dušno in telesno. Če ne stori tako, ni pravi oče. Istotako skrbi oče, ki pošlje svojega sina v šolo, da ne pride v roke brezbožnemu in hudobnemu gospodarju.

Za dečke se torej toliko skrbi, kaj se pa stori za deklice? Vprašata-lj oče in mati, ko odpravljata svojo hčerko v mesto služit, v kake roke pride njiju otrok? Ne, navadno jima to ne pride niti na misel.

Velika odgovornost čaka torej one starše, ki tako rekoč sami potiljajo svojo hčere v duševno pogubo.

Kolikor se pazi pri dečkih, toliko se zanemarja pri deklicah. Naše materje pošiljajo često svoje hčerke v mesto, ko jim je komaj 12—13 let. Ali se more pri taki starosti zahvatiti rasuma in rassodnosti? In vendar se zahteva. Kar samo jo pošljejo v mesto, ali jo izroči k večjemu kaki znoski, ki je poprej služila v mestu. Deklica je propuščena sama sebi. Ako je tako srečna, da naleti na dobre gospodarje, potem je dobro. Kaj pa, če pride v hišo, kjer se še rogajo njeni pobožnosti, kjer žalijo njeni versko častivo? Hudo je za tako deklico. Nekaj časa pač joka, ali molji k Bogu, ker je tako zapuščena. Ščasoma se pa privadi vsemu in se pokvari med spadnimi ljudmi. Sramovati se jame svojega Boga in svojega jesika — kaj sledi temu, je znano slehernemu. Oropali so jo brezvestni gospodarji: vero, jesika in — sramotljivosti; izruvali so jej sleharni blagi čut in srca. In tako oropano vsega blazega, kažejo jo potem kakor kako aver v kletki, češ: take so ženske!

Gorje pa, ako tako duševno in telesno pokvarjenia ženska postane soproga delavčeva! V taki hiši naj bi bil mir in božji blagoslov? Ne, to ni mogode! Kdo je kriv vsemu temu? V prvi vrsti oče in mati; za njim pa vse oni, ki bi to lahko zbranili.

Ali niso ravno otroci takih slovenskih mater zatiralcov lastnega rodu? Ali ne teptajo ravno taki otroci resnice naše svete vere? Ali ne strežejo taki otroci po življenju celo premilemu vladarju? Ali ni bil Oberdank sin slovenske materje? Kdo zasmehuje in žali naše duhovčino? Vsi ti popačeni ljudje sicer niso več naši, ali naše krvi so. Stariši, starši, kako boste odgovarjali pred Bogom, kar ste zkrivili?

Ali ni nobene pomoči proti temu padačnju? V prvi vrsti bi morali oni, ki so poklicani v to, ponuditi starše o njih dolžnosti do otrok ter jim posebno zabičati: a) da ne pošiljajo svojih hčer v mesto, ako ni posebne sile; b) vsakako ne pred 18 letom, in c) da pasijo vestno, v kake roke jim pride hčerka.

Za one deklice pa, ki žive v mestu, skrbeti bi morale rodoljubne gospe. Kaj je lepšega in vzvišenjega nego skrbiti za zaušene deklice ter varovati jih dušnega in telesnega propada! Primerno društvo naj bi se ustavilo v varstvo takih deklic. Uverjena sem, da stvar ne bi bila tako težka, kakor se vidi na prvi pogled. In ravno sedaj, ko vse tekmuje kako praznovati petdesetletnico našega presvetlega vladarja, pokazale naj bi naše slovenske žene svojo udanost s takim človekoljubnim dejaniem. Ako vseprva „Društvo patriotskih gospa“, aki uspeva družba sv. Cirila in Metoda, zakaj ne bi uspevala družba v varstvo siromašnih deklic!!

Slovenske materje, dejte, ganite se! Hvaležne Vam ne bodo samo dotične deklice, ampak hvaležen Vam bodo vse narod, hvaležni Vam bodoči možje slovenski. Pomislite na izrek sv. Avgustina: „Dajte mi dobrih mater in svet Vam prenovim“.

Političke vesti.

Državni zbor. (Poslanska zbornica). K poročilu o raspravi o predlogu poslance Pernerstorferja, da bi zbornica poslala posebno komisijo v silezijske rudnike, da se prepriča na licu mesta o krvavih izgredih povodom štrajka, nam je še nekoliko pridodati. Posl. dr. Lueger je naglašal, da je rudočope najbolj obžalovati med vsemi delavci. Ravno pri teh je najbolj vidna razlika med neplodnostjo dela in neverojetno plodnostjo kapitala. Da rešijo začetence v Lueški jami, uporebli so dinamit, gradili jezove, toda avstrijski rudarji so zaprti v veliko hujši lueški jami, v katero ne pogleda žarek vesela do življenja. Tudi posl. Kaizl je rekel, da treba postaviti preiskovalno komisijo, nezavisno od izjav vlade in nje organov. Vsele vsem tem pozivom je zavrgla zbornica Pernerstorferjev predlog, kakor smo že sporodili v zjutranjem izdanju. Vsprijel pa se je na to predlog posl. drs. Russa: „Obrtinemu odselu se nalaga, zaslitičati poročilo vlade o odnosih v severnih rudnikih ter poročati o tem zbornici.“ Poslaneč Kaizl je sicer stavljal predlog, da naj bi se imenoval v to poseben odsak, ali vse začetonj. Posl. Pernerstorfer je v raspravi o teh dveh predlogih silno napal nemške liberalce, da sramotno zapuščajo svoje lastne rojake — seveda take, ki niso volilci in nimajo polnih žepov — ko bi trebali pomoci. Danes doživimo zopet žalostno igro, da jo velika nemška stranka proti masi naroda in da se jedini Čehi zavzemljijo za nemškega delavca.

Na to se je nadaljevala rasprava o valutnem zakonu. Prvi se je oglasil grof Hohenwart za predlogo. Kakor je bilo pričakovati obrnil se je govornik proti izvajanjem princa Lichtensteina. Govornik se čudi prinemu, da isti sedi še vedno na desni strani zbornice, v sosedstvini Hohenwartovcev. No, počasi: princ Lichtenstein ima gotovo vedno pravico sedeti na desni strani, nego oče sedanji koaliciji, kajti princ Lichtenstein se ni še nikoli vezal z nemškimi liberalci (na škodo verskega čuta in slovenskih narodov) kakor se brati sedaj Hohenwart. Ta poslednji sodeluje na levico — in prav blizu g. barona Schwedla — ne pa princ Lichtenstein. Kaj čuden argument je rabil grof Hohenwart, da utemelji svoje navdušenje za valutni zakon. Rekel je namreč, da moramo še zato glasovati za preosnovno valuto, da dokažemo svetu, da ima monarhija dovolj zaresnosti in moči, izvesti to, kar je sklenila. Lepa je ta: zato, ker smo grešili jedenkrat, treba tudi vstrajati v svojem grehu. Gospod grof, tako delajo trdrovratni grešniki, ne pa previdni državni.

— Finančni minister je zagovarjal valutni zakon v tako dolgem govoru. V včerni seji je sklenila zbornica preiti v podrobno raspravo. Pomenljive so besede, katere je isrekel skoraj neposredno pred glasovanjem poročevalci manjšine dr. Kramar: „Ti postavni načrti se ne vsprijemo iz gospodarske potrebe, ampak valed političkega pritiska, prihajajočega od nekod drugod. Obračunajte lo sami seboj, da v tem trenotku, ko daruje sv. Ode sv. mačo v ta namen, da propade ministerstvo Wekerle, hitite utrditi stališče temu ministerstvu!“ (Kaj pravito gospod poslaneč in duhovnik Klun? Op. stavčeva.)

V včerni seji se je pričela podrobna rasprava in sicer najprvo o zakonskem načrtu, po katerem se umaknejo iz prometa 200 milijonov državnih not. K besedi se je oglasil posl. Abrahamovič, da stavi svoj znani predlog, po katerem se umaknejo note po 1 gld. še le z 31. decembrom 1895, in po 5 oziroma 50 gld. šele koncem leta 1897. Na to se se vsprijeli vse trije valutni zakoni s pridovkom Abrahamovičevem.

Prihodnja seja bodo v sredo in se prične rasprava o proračunu poljedelskega ministerstva.

Štrajk na Moravskem. Včeraj so zaprli v Moravski Ostrovcu razne vodje štrajkujočih premogarjev, ker se nadejajo oblasti, da se vrnejo pametni delavci na delo, aki jih voditelji gibanja ne žuvajo več. Zajedno proglašila je policija, da se smatrajo odpuščenimi vsi delavci, ki opustijo delo brez dovoljenja gospodarjev in zaradi tega jih opominju, da naj pomislijo na nasledke njih po stopanja. Grozi se s strogo kaznijo vsem, ki odvračajo svoje drugove od dela in konečno se jih spominja, da naj se vrnejo k delu, v lastnem interesu in v interesu svojih rodbin. No, delavci pa so sklonili, da na odjenjajo niti za las od svojih zahtevanj in da rajajo trpijo lakote, kakor da bi se udali. In končno izselijo se skupno v Ameriko, aki se ne vstreže njih zahtevam. — Včeraj je bila pri okrajnem glavarju deputacija štrajkovcev, zahtevajoč, da se prične preiskava proti orožnikom, ki so dn. 9. t. m. streljali na štrajkovcev. Okrajni glavar ne mara vstreči te zahteve. Deputacija se je tudi pritožila, zato so pokopali žrtve z dn. 9. t. m. po noči, na tihem. Okrajni glavar je odgovoril, da so se dotični ustreljeni pokopali po katoliškem cerkvem obredu in da se je njih so-rodrnike obvestilo pravočasno o pogrebu. —

Sinoč so prijeli orožniki tudi delavca Kollarja, kateri je prav za prav provočil s svojim prigovaranjem izgrede dné 9. t. m. Ko pa je takrat videl puške orožnikov, umaknil se je junačko, prepustivši svojim drugom, da poračunijo z orožniki. Izročili so ga okrajnemu sodišču.

Pravda proti Romunom. Ker sodišče ni hotelo ugoditi zahtevi zagovornikov, da se otočni spis prečita v rumunskem jeziku, odpovedali so se zagovorniki svojemu poslu. Predsednik sodišča je zatrdil zajedno, da bo odslej strog postopati (!!), ker vidi, da ni nič haspila njegova dosedanja popustljivost. (V tem obstoji ta "popustljivost", res ne vemo: ali v tem, da ne smejo zagovorniki govoriti v jeziku otočencev, ali v tem, da se otočnica ni prečitala v romunskem jeziku. Ne popustljivo, ampak pravica in navadno človekoljubje bi bilo zahtevalo, da se otočni spis prečita v onem jeziku, katerga razumejo otočenci. In ker se to ni zgodilo, zgrajš in šandalizuje se ves civilizovani svet nad to iz trte izvito pravo. Op. ured.)

Bolgarski škofje v Makedoniji. Turški minister pravosodja odgovoril je ekumeničkim patrijarhom na njih pritožbo glede imenovanja treh bolgarskih škofov v Makedoniji. V odgovoru je rečeno, da visoka Porta ne more storiti ničesar v tem vprašanju, ker je bila dobro premisnila svoje naredbe. Sploh pa da bi bilo popolnoma nepotrebno vrati se k tej stvari, o kateri se je še raspravljalo na dolgo in široko prigodom imenovanja prvih škofov.

Italija. V včerajnjem seji poslanske komore kondala se je splošna rasprava o proračunu za vojsko. Zadnji je govoril poročalec Pais, branivši potrebo 12.000 stalne vojske. Pri raspravi o dnevnem redu branili so razni govorniki isto načelo; posl. Sani spomnil je na leto 1866. in 1870., trdeč, da tudi takrat ni bila italijanska vojska dovoljno pripravljena več varčenja. Patriotizem ne prpušča srušati vojsko. — V tork prične rasprava o finančnih naredbah. Vpisanih je 40 govornikov proti vladnim predlogom in 36 v njih obrano. — V raznih ministerskih odsekih so že pripravljene temeljne preosnove, ki se izvedejo s polnomočjo ministerstva, takoj, ko stopi v veljavo zakon o polnomoci.

Različne vesti.

Objava našim čitateljem. Zaradi binkostih praznikov izide prihodnja številka "Edinstvo" v torki zvečer.

Sprememba v konzulatih. Nj. Vel. cesar odobril je premeščenje konzula Franja pl. Sponera iz Jaša v Chicago, Alojzija Pogačarja iz Aten v Novi Jork, Rudolfa Wodianarja iz Turna Severina v Jaš in imenovanje podkonsula Josipa barona Miškaja vodjem konzulata v Turn-Severinu. — Konzulatemu tajniku I. razreda pri ministerstvu cesarske hiše in suuanjih poslov Kamilu Tschinklu podelil je cesar naslov in značaj podkonsula.

Odbor "Del. podp. društva" nas prosi objaviti, da bodo društveni knjižnici gosp. Barbič vsako nedeljo in vsak praznik od 8. do 9. ure zjutraj isposojevali knjige društvenikom. — Vest o konstituiranju odbora je popraviti v toliko, da je bil društvenim blagajnikom izvoljen g. Stjepan Gjivić, načelnikom nadzornikov g. Anton Klun, podnačelnikom pa g. Andrej Švagelj.

Lokalna železnica Tržič-Črvinjan. Kakor pišejo iz Gorice, ne bodo se mogla odpreti ta železnica že dne 20. t. m., kakor je bilo določeno, ker se več neugodnega vremena delo ne bodo moglo končati do tega dne.

Cirkiško jezero. Več obilnega dežja privrelo je zopet cirkiško jezero, ki je bilo tri tedne skoraj popolnoma odteklo, in narastlo takó široko, kakor malokedaj oktobra ali novembra meseca.

Toča na Kranjskem. Iz Metlike pišejo dné 8. t. m.: Vreme meseca aprila pojavlja se letos že le v majniku. Kakšno nestalno vreme imeli smo poslednjih dñih! Vrhу vsega toga pa se je vsula nad Metliškem okrajem že toča, ki je v % ure poklestila traje in pobila vso okolico; žalost ubogih prizadetih Metličanov je neopisna. — Tudi po raznih drugih krajinah delo padala je toča, ponekaterih mestih naletaval je celo sneg.

Zabavne vožnje. Jutri in v ponedeljek prirediti se po morju — ako ne bodo preslabo vreme — ti-le zabavni vožnji. V Ko-

per odpluje parnik "Carli" ob 3.20 pop., vrne se iz Kopra ob 7.45 zvečer; v Miramar odpluje parnik "Piranese" ob 3.45 pop. in se vrne ob 6. uri. — Južna in državna železnica odpeljeti navadne, že objavljene zavrne vlake v Gorico, Nabrežino ter Boršt-Divačo.

Izlet v Benetke ustavljen. Lloydovo ravnateljstvo javlja, da odpade jutri nameravana zabavna vožnja v Benetke, ker se menda ni prijavilo dovoljno število izletnikov.

Volkovi na Krasu. Tukajnjemu nemškemu listu pišejo iz Divače, da so te dni razstrgale deroče živali na paši pri Podgradu, občine Naklo, štiri ovce. Tudi v Sežanskem, Voloskem in Postojinskem okraju razstrgali so od jeseni sèm več ovac. S prva se je mislio, da delajo to škodo psi, sedaj pa je dognano, da se klati po teh krajih več volkov.

Tržaška posojilnica in hranilnica. registrirana zadruga z omejenim poročtvom (Via Molin Piccolo N. 1) je pomnožila svoje uradne ure z dnem 1. maja t. l. Izjemni vadkovne dopoludanski uradni ur (9. do 12.) odprt je bil dobesedno urad že vsaki ponedeljek, sredo in četrtek od 3. do 5. ure poludne. Sedaj pa je urad odprt, izjemni omenjene dné, tudi v petek popoludne od 3. do 6. ure. — Obresti na zastave vrednostnih papirjev in srečki so se znižale na 5%. Upati je toraj, da se bodo posluževalo po prilike načelo občinstvo, katero se dobesedno poslužuje tudi v tem obziru nam tujih denarnih zavodov. Uradni troški posojil na uknjižbo so se zdatno znižali; isti se bodo plačevali odsej le tedaj, ko se dovoli posojilo, med tem ko so se plačevali dosedaj ob vsakokratnem plačovanju obresti. — Čim ugodnejše bodo stanje tega edinega našega mladega denarnega zavoda, tem ugodnejše bodo moči ustresati onim, kateri si izposujojo denar. — Našemu občinstvu klicati je pa zopet: "Svoji k svojim"!

Zdravniška komora Goriške-Gradiščanske. Nj. Vel. cesar je dovolil, da smo zdravnika zbornica Goriško-Gradiščanska nositi deželnini grb v svojem pečatu.

Zavarovalna družba "Assicurazioni Generali" v Trstu je imela v četrtek dne 10. t. m. svojo glavno skupščino. Iz dospolane bilance posnemamo, da je družba zdátno napredovala toliko osirom na vplačane premije kolikor glede števila novih zavarovanj. Vplačane premije pri zavarovanju proti požaru znašajo gld. 7,857,612.79 (proti gld. 6,997,717.86 v letu 1892); ako se od te avote odteče izplačana odiskodnina v znesku gld. 8,232,203.79 (proti gld. 2,906,084.51 v letu 1892), ostane družbi gld. 4,625,409.— (proti gld. 4,091,633.35 v letu 1892), od koje avote se je rezerviralo gld. 2,500,201.67 za tekoče zgube. Pri zavarovanju škode pri prevažanjih je družba imela velike zgube, kajti pogreznolo je protečeno leto osem parnikov, ki so bili pri isti zavarovanji. Pri tej stroki zavarovanja znašale se vplačane premije gld. 2,200,305.65 (proti gld. 1,706,689.85 v letu 1892), ako se od teh odteče izplačanih gld. 906,773.42 (proti gld. 773,458.18 v letu 1892) ostane družbi gld. 1,293,532.23 (proti gld. 933,231.67 v letu 1892). Rezervni zalog te stroke zavarovanja znaša gld. 784,420.93. — Pri zavarovanju na življenje narastel je leta 1893 zavarovan kapital za gld. 21,497,313.54, tako, da znaša vsekupni zavarovan kapital tega oddelka koncem leta 1893 gld. 162,807,927.73. Kompensacijski fond življenjskega zavarovanja znaša koncem leta 1893 gld. 39,757,809.91 (proti gld. 36,380,862.80 v letu 1892); pomnožil se je torej za gld. 3,376,747.11. — Leta 1893 izplačane odškodnine znatajo gld. 9,302,328.93, in ako se k istim pričetejo prejšnjih let izplačane avote, tedaj nam se predocuje velikanska svota gld. 262,401,706.51, katero je družba od svojega začetka v tem oddelku izplačala. — Navadna dividenda za vsako akcijo znaša gld. 29.40, izredna pa gld. 90.60, to je ukup gld. 120 v zlatu ali 300 frankov.

Konečno so bili potrjeni kot novi ravnatelji sledeti: podravnateljem adv. vitez Jakob A. A. Levi, revisorjem komendantom Josip Da Zara; vetrovalec grof Lovro Tiepolo Alvisov in Henrik Rava. — Delovanje zdravniške postaje. Tekom aprila meseca pomagali so zdravniki iz zdravniške postaje v 636 slučajih in to v 434 slučajih na postaji sami, v 202 slučajih pa so bili zdravniki poslati na stanovanja bolnikov. Pomagali so v 93 slučajih nenadne bolezni, v 292 slučajih telesnega poškodovanja v 7 slučajih poskušenega samomora in 8 krat poklicali so se zdravniki iz zdravniške postaje, da konstatujejo smrt (med tem sta bila 2 slučaja samomora). V ostalih 236 slučajih iskala se je zdravniška pomoč v raznih boleznih na živilih. Največkrat zahtevalo se je zdravniške pomoči dné 8. aprila (32 krat v 24 urah) in najmanjkrat dné 22. aprila (14 krat v 24 urah).

Policisko. Perici Josipini Vatovec, stanovanju v Rojanu hšt. 49 ukradel je včeraj ob 11. uri dop. neznan tat 5. staje, katere je bila razobesila na dvorišču, da se posušijo. Prijavila je tatrino policiskemu komisarijatu v ulici Scussa. — Gostilničar Ivan Padovan, lastnik pivarne v ulici Torrente hšt. 18 napadel je sinoč iz nepoznanega vzroka pri vhodu v zalogu pive Farra v ulici Caroneo hšt. 1 mešeterja za konje Martina Hašeka, stanovanjega v ulici Pietá hšt. 13 in ga z nožem lehko ranil na levi roki. Ranjeni prijavil je stvar policiji. — Včeraj dopoludne pripeljal se je s južno železnicu v Trst 22letni Josip Tominc iz Rudolfovega. Ž njim je potoval nek nepoznan mladenič, priljeno kakih 20 let star, katerega je bil spoznal Tominc v Ljubljanskem bolnišnici. Tominc nastanil se je v hiši št. 31 ulice Madonnina, kjer je ostavil svoj kovček z oblike in perilom, vrednim okolo 35 gld. in šel na to v mesto. Ko se zveder vrne, povedali so mu, da je njegov nepoznani drug v njegovi odsotnosti odnesel kovček, čet, da ga jo Tominc posal ponj. Drsnega sleparja išče policija. — Dijak Ivan Herrmann iz Olivice v Pruski Silesiji ukradel je svojim stariščem 1000 mark in pobegnil. Včeraj so ga sasašli v Trebu z njegovim prijateljem Henrikom Flickschuhom, ki jo spremil "bogatega" svojega druge iz Monakovega v Trst in odpeljali oba v zapor. — Včeraj izvabil je na trgu Stazione nepoznan slepar delavcu Franju Vidmarju, iz Ajdovškega okraja, 30 gld., daš da mu hode prekrbiti delavsko knjižico, katero da more imeti vsak tujec. Tako knjižico da mu prekrbi tem laglje, ker je on, neznanec, policijski agent. Lahkovorni Vidmar je res izobil neznanec 30 gld., a sveda se isti ni več pokazal.

Najnovješte vesti.

Dunaj 12. "Wiener Ztg." objavlja zakona o dolžnosti oglašanja črnovojnikov in o podrlavljenju javnih skladov v Trstu.

Dunaj 12. Danes je dospel tu sem ogrski ministeriški predsednik baron Wekerle, kojega je cesar tako vsprel v avdijencijo.

Moravska Ostrovica 12. Štrajk narača vedno bolj. Štrajkovi pritisajo na vse mogocene načine, da odvrnejo od dela one premagari, ki so ostali na delu. Vse jame in mesto so zasedena po vojakih.

Budimpešta 12. Na dotično vprašanje ogrske vlade, da li se priredil 1. 1896. razstava v Carigradu, odgovoril je turški minister za trgovino, da sultan ni privolil v to, z osirom na razstavo, ki bodo istega leta v Budimpešti. Razstava v Carigradu se odloži za jedno ali dve leti.

Kočot 12. (Razprava radi spomenice). Sodišče je odklonilo žaljo otočencev, da bi se odložile razprava, čet, da so otočenci dovolj intelligenti, da se sami branijo. Proti temu skleplo je dr. Ratiu prijavil pritožbo ničnosti. Ugovor, da je ta zadeva zastrela, odklanja državni pravnik. Ratiu govori za oproščenje otočencev, ker je spomenico odobrila vsa stranka. Temu ugovarja državni pravnik, čet, da so spomenici in širitelji spomenice vse jedno kaznivji, kajti isto je odobrila stranka še le pozneje.

Pariz 12. Poslanske komore je sklenila po daljši raspravi, preiti v podrobno razpravo o predlogu, vspredjetem v senatu, da se odpravijo javne objavljenja.

Gospodarsko. Dokazano je, da mnogo vpliva na naše domače živali nestalno vreme spomladi; prehod od suhe krme v hlevu na svežo krme ne ostane brez vpliva na njih truplo in posebno pri mladi živini, prašičih, ovcah, kuretnimi itd. pojavljajo se pogostoma kužnate bolezni. Umetno je zatores, da se preskrbi pravočasno shodnih prezervativnih sredstov proti tem, kakor so se skazali do brimi že dolgo vrsto let. Krvizde korneburški živinorejni prasek za svinje, Krvizde sredstvo proti driski za ovcu, Krvizde kuretninski prasek za kokoši, race, gosi itd. itd.

Trgovinski brzojavci.

Budimpešta. Pionica za spomlad 6.55-6.57, za jesen 7.14-7.16 Koruza za juli-august 5.04 do 5.06 Oros za jesen 5.85-5.87. Rž 5.45-5.50.

Pionica nova od 77 kil. f. 6.95-7.-, od 78 kil. f. 7.05-7.10, od 79 kil. f. 7.15-7.25 do 80 kil. f. 7.20-7.30, od 81 kil. for. 7.30-7.35.

Jedem 8.55-9.- ; prosa 3.90-30. Slabe ponudne pionice mil. res virni; po ostalem male vpraskovanja, cene nespremenjene. Vreme lepo.

Praga. Nerafinirani sladkor: resovirano. Za maj 15.45. Nova roba -september 14.92.

Budimpešta. Spirit. —

Havre. Kava Santos good average za maj 101.25, za september 96.25, mirno.

Hamburg. Santos good average za maj 83, september 78-, december 72.50, mirno.

Dunajska borsa 12. maj 1894.

	danes	včeraj
Drljavi dolg v papirju	98.45	98.45
" v srebro	98.35	98.35
Avtrijska renta v zlatu	120.20	120.20
" v kronah	98 -	97.85
Kreditne akcije	354 -	353 -
London 10 Lst.	125.10	125.05
Napoleoni	9.94	9.94
100 mark	61.27	61.25
100 itali. lire	45 -	45 -

Tržne cene.

(Cene se razumejo na debeli in a carino vred.)

	Cena od for. do for.
Kava Mocca	100 K. 179. 180.
Ceylon Plant. fini	184. 185.
Peri	190. 192.
Java Malaca	

Turške in otokov ter 100 kv. iz Italije. — Bombeine vrsti olja so se podarile ter se držajo tako.

Južno sadje. Trg je Hrvašen in kaže doči proti z limoni in pomarančami po dobrih cenah. Samo za sladke bajame so cene slabe vsele pomaranči naročev. Prodalo se je 1600 zabojev limon po f. 2 do 3. 7200 zabojev pomeranč po f. 3 do 7, 300 kvintalov smoke Calamata po f. 10/50 do 11/50, 25 kv. dalmatinčkih bojan po f. 60—61 in 60 kv. Bari po f. 56—57.

Spirit. Cene nespremenjene. Za cele vagene spirite sodih po f. 13/25—13/50, posamezni sodi po f. 14/25—14/50 hektoliter od 90°.

Domači pridelki. Zopet opazamo nezaščitano pomanjkanje naročev. V gornjem členku navedene cene so jednostavno nominalne, posebno kar se dostaja šilza.

Trgovina.

Moka in otrobi. Moka. Tudi v tem tednu bilo je tako malo prometa. Polju ugodno vreme potiskalo je cene od dne do dne in pripravilo kupce ob voljo do kupčije. Položaj je tako kritičen in nične ne more znati, kam utegnemo priti, ako se ne pripeti kaj neprisakovanega. — O zaključku doznamo, da je prodal "Econo" nekaj svoje št. 6 po f. 11 z odbitkom (sconto) in milin "Makburg" nekaj svojih številk 00 in 5 po f. 13/70 in 9/25 kvintal.

Otrobi. Padajo občutno; ponudeb je mnogo, a malo kupčije. "Econo" je prodal nekoliko svojega izdelka po f. 4/50 kvintal s vredno vred. Druge marke so zanemarjene. Ogrski milini kažejo dobro voljo pogajati se za takojšnjo prodajo ali za ves september. "Wala" zahteva f. 4/37 za gotovo blago in "Müller & Bäcker" f. 4/42, postavljeno na kolodvor v Trstu, za mesec decembra pa po 10 nové, dratje. Je nekoliko kontrahentov, ki bi prodajali; trdiče zaključilo se je po-pustljivo.

Drobni otrobi. Velika mlačnost; cene popustljive.

Slanina in mast. Tendenca je tako trdna, prodajale pa so rezervirani, posebno kar se dostaja sianine, kajti domače letosne blago ni še prodano. Cene so: Mast iz Budimpešte v sodih po 200/250, franko Trst, po f. 56/75; v sodih po 100, franko Trst, po f. 57/50; v sodih po 80 kg., franko Trst, po f. 58. Sianina: 3 komadi na 100 kg., franko Trst po f. 58; 4 kom. na 100 kg., franko Trst po f. 51/50; paprikovana, okajena, železnica Budimpešta, po f. 51/50. Neokajena, franko Budimpešta, po f. 46/50.

Goved. Od 3. do 9. t. m. prodalo se je v Trstu 381 volov in 121 krav kavne živine in sicer 191 volov iz Kranjske, 172 iz Hrvatske, 7 iz Istre in 11 domačih. Plačevali so se: voli iz Kranjske po f. 48 do 48/50; voli iz Hrvatske po f. 46 do 47; iz Istre po f. 48 do 48/50 in domači tudi po f. 48 do 48/50; domače krave in krave iz Italije po f. 47 do 47/50 kvintal mrtve vase.

Seno in slama. Seno I. vrste prodajalo se je v tem tednu po f. 4/05, II. vr. po f. 3—, slama I. vr. po f. 3 in II. vr. po f. 2/50 kvintal.

Surovo maslo, jajca in kokoši. Kranjsko surovo maslo prodajalo se je v tem tednu v partijah od 20 do 30 kg. po 82 do 84 n.č., v part. od 30 do 50 kg. po 80 do 82 n.č. Furlansko surovo maslo v part od 20 do 30 kg. po f. 1/02 do 1/06 in v part. od 30 do 50 kg. po f. 1.— do 1/02 kilogram. Tolminsko surovo maslo I. vrsti po f. 1/04 do 1/06 kilogram.

Jajca na debelo po f. 2 do 2/40 stonikov.

Kokoši po f. 1/10 do 1/30 komad, pičeta po 80 n.č. do f. 1/60 par.

Krompir, navadni, na debelo po 3.— do 3/40, krompir iz Malte po f. 6.— do 6/50 kvintal.

R. M.

SVOJI K SVOJIM!

Gostilna "Al Gallo d'oro" v Trstu. Piazza della Posta (Dogana) toči istrsko vino po 28 n.č., belo vino po 32 n.č., kraški teran. lastnega podelila, po 40 n.č. liter. — V sodiščih od 25 litrov naprej, franko na dom, po cenah, kakor se dogovorijo. — Izborna kuhanja. Vspremo se na ročila na obred in večerje po nizkih cenah. — Na-dejajo se obilnega obiska boljši najudanejši.

V. Kovacić.

Opazka. Vspremo se na vino za notranje dežele franko teleznicna Trst po 15 gld. hekt.

Gostilna "All'Antico Moro" ulica Solitario 12, (po domače pri "Pravčkovcu"), prodaja črna in bela rina preve vrste iz pravčke in domberških vinogradov, in sicer: domače črno po 32, belo po 36, modra frankinja po 40 in črno kraško po 40 n.č. liter. Izvrsna kuhanja. — Držec se gesti: "Rojak k rojaku", priporoča se podpisani za obilen obisk.

Anton Vodopivec, gostilničar.

Josip Pertot, urar v Trstu. Via Muda Vecchia št. 1. prodaja in popravlja ure po nizki cenai. Priporoča se slavemu občinstvu.

5—52

Gostilna Ivana Trevna v ulici Mašinske 29. se priporoča slovenskemu občinstvu v obilen obisk. Točijo se zmori in izvrstna istrska in okoličanska vina po najnižji ceni. Točna postrežba z gorkimi in mrslimi jedmi.

2—52

Ivan Debelak, via Benvenuto št. 1 v Trstu, ima začelo vsakovrstnega jedilnega blaga, katero prodaja na drobno in debelo kolikor v mostu toliko na dežele proti porozitju. Priporočajo se sl. občinstvu zagotavlja poštano in vestno postrežbo.

2—52

Lastnik politično društvo "Edinost" — Izdavatelj in odgovorni urednik: Julij Mikota. — Tiska Tiskarna Dolenc v Trstu.

Ivan Goriup

posestnik na Opčinah

ponuja priznano izvršno vino iz svojih posestev v Rojanu, belo in rdeče, gospodom gostilničarjem in zasobnikom. Za družine v Trstu se dostavi v stanovanje, v sodih po 30 l. naprej, vozilne in užitnine prosti, po 32 novč. Za veča naročila po dogovoru. Na željo se dopošči užorec s ceno.

Slavno občinstvo opozarjam na mojo novourenojo pekarstvo v ulici Grga št. 4, v kateri se dobiva sluherni dan svaže pecivo vsake vrsti. Ob jednem naznanjam, da sprejemam naročbe na izvrstne

KOLAČE
za birmance

Priporočam se vsem botrom in botram z mesta in dežele za obilen obisk.

Edvard Lampe.

KRAŠKI TERAN

ima na predaj gospod

Anton Polley v Sežani na Primorskem.

Prve vrste po 20 gld. hektoliter,

Druge : " 13 :

Tretje : " 10 :

"Tržaška posojilnica in hranilnica" (registrirana zadruga z omejenim poročljivom)

Via Molin Piccolo št. 1. I. nadstropje.

Dajmo posojila na menjico, na intabulacijo in zastavo vrednostnih papirjev proti 5%, obresti. Od hranilnih ulog plačujejo po 4% obresti.

Uradni dnevi so:

Vsaki dan od 9. do 12. ure dop., in vsaki ponedeljek, sredo, četrtek in petek od 3. do 6. ure populudne. Izplačujejo se vsaki ponedeljek od 11. do 12. ure populudne, in vsaki četrtek od 3. do 4. ure populudne. Glavni deželi veljajo po 200 kron. Zadržni deloži se lahko plačujejo v mesečnih obrokih po 1 gld. ter znaša vsaki dežel 10 gld. 1—26

SVOJO VELIKO ZALOGO
olja iz oliv

priporoča 3—52

Enrico qm. Carlo Gortan

via Caserma 4, Trst (naspr. pivarni Pilsen)

Jak. Klement

TRST

Via S. Antonio št. 1.

priporoča čestitim svojim odjemnikom in slavnemu občinstvu

svoje veliko skladislo blaga za prihodnjo spomlad in poletje, to je blago za moške in gospo, perkalj, svilnat rete raznih vrst s franszmi ali brez njih, srajce za turiste, "Jäger"-perilo, bombažne in volnene jopice, moško in žensko bele in barvane srajce, moško ovratnike, bogato zalogo zavratnic na izber, dežnike in solnične, perilo, platno, musolin, kotonino, bombažne, barvane tkanine, ki se morejo prati, bombažno suko za moške, rokavice iz švedskega suka in svile za moške in gospo, rokavice iz suka po švedski legi, tvarine za obrobljenih v bogati izberi, posebnosti za ženska šolska rdeča dela. Vspremo se na ročila v vseh teh predmetih ter se zagotavlja točna in vestna postrežba.

Gostilna "Alla Città di Vienna"

Piazza Caserma h. št. 2, (zraven Tiskarne Dolenc) toči teran I. vrsti iz "prvih kletij iz Kazelj in Averja" po 48 n.č. liter, kakor tudi istrsko vino sproti in za domačo uporabo. — Graško pivo, izvrstna kuhanja (italijanska in nemška) po jaksom cenah. — Priporoča se sl. občinstvu.

(10.) Ant. Brovedanti.

Škropilnice in žvepljalke inžinirja Živica.

Vsake vrste stroji za kmetijstvo in obrnlostvo, motorji (gonitelni stroji) na par in s petrolijem, pumpe (sesalke) za rabo pri hiši in za vsako drugo potrebo, cevij iz železa, bakra, platna, kavčuka (gume), in pipe, vse kar se potrebuje pri strojih, med tem tudi olje za mazilo se dobiva zmiraj v zalogi tvrdke

Schivitz & Comp.
(Živic in družb.)

v Trstu, ulica Zonta 5.

DROGERIJA

na debelo in drobno

G. B. ANGELI

TRST

Corsa, Piazza delle Legna 1.

Odlikovana tovarna čopičev.

Velika zaloga oljnatih ljer, lastni izdelek. Lak za kožo z Angleškega, iz Francije. Nemške itd. Velika zaloga finih barv (in tubotti) za slikarje, po ugodnih cenah. — Lesk za parkote in pode.

Mineralne vode
iz najbolj znanih vrelcev

kakor tudi romanjsko žveplo za žvepljanje trt. 104—38

Svoji k svojim!

Po neverjetno nizkih cenah vzbobe se nova vsakovrstna

KOLESA

(Model 1894.)

v Via Fabio Severo št. 18 na novej cesti blizu tovarne piva. Jamči se za vsako koló 12 mesecov; kdor ne zna voziti, nauči se ga brezplačno.

Vozni listi in tovarni listi v

Ameriko.

Kraljevski belgijski poštni parobrod "RED STEARN LINIE" iz Antverpons direktno v

New Jork & Philadelphijo

koncessijonovana črta, od c. kr avstrijske vlade. Na vprašanja odgovarja točno: koncessijonovani zastop 50—1

Red Star Linie

na Dunaju, IV Weyringergasse 17

ali pri

Josip-u Strasser-u

Stadt-Bureau & commercier Corresponent der k. k. Oester. Staatsbahnen in Innsbruck.

"Kupuj pri kovaču in ne pri kovačetu!"

pravi stari pregovor.

To volja po vsej pravici za moj zavod, kajti le tako velika kupčija, kakoršna je moja, ima zbor gotovega plačevanja velikanskih množin blaga, in drugih prednosti, cene stroške, kar je slednji v korist kupovalcu samemu.

Krasni vzorci zasebnih odjemalcev gratis in franko. — Bogate zbirke uxorcev, kakor še nikoli, za krajnje nefrankovane.

Snovij za oblike.

Peruvien in dosking za večlastito duhovščino, predpisane snovij za uniforme c. k. uradnikov, tudi za veterane, gaslice, telovadce, livreje, suknjo za bilard in igralne mize, preproge za vozove, loden, tudi ne premičljiv in lovske suknje, snovij, ki se daje prati, potni ogrtači od gld. 4 do 14 itd.

Ceno, primerno, pošteno, trajno, čisto voljeno sukneno blago in ne dober kup ene, katere voljajo komaj odiskidno za krogla, priporoča.

Iv. Stikarofsky, BRNO (avst. Manchester).

Največa zaloga tovarniškega suknja v vrednosti 1/4 milijona goldinarjev. — Pošilja se le po poštnem povzetju!

Korespondenca v nemškem, českem, ogrskem, poljskem, italijanskem, francoskem in angleškem jeziku.

(24)

Skupišča za trte in rastline

C. kr. dvorna lekarna

Ivana Mizzana

VIA CAVANA V TRSTU.

Podpisani naznaji sl. občinstva, da je prevzel goz omjenjeno le